

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มุ่งที่จะศึกษาประสิทธิผลของทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถาบันราชภัฏในภาคเหนือของประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

การศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในการวิจัยนี้จะกล่าวถึงแนวคิดของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา การดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทย และมีปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาตามลำดับ

แนวคิดของการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา

การให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเกิดจากแนวความคิดว่า การศึกษาเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตของทุนมนุษย์ เนื่องจากการศึกษาเป็นการสร้างความสามารถและสร้างทักษะต่างๆ เพื่อให้มนุษย์สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ รวมทั้งทำให้ผลิตภาพของมนุษย์สูงขึ้นในตลาดแรงงาน (สุมาลี ปีชยานนท์. 2539 : 96) และส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย (Coomb and Hallak. 1972 : 22) ทั้งนี้บุคคลที่มีการศึกษาสูงย่อมมีรายได้ขั้นต้นสูงกว่าบุคคลที่มีการศึกษาน้อย และรายได้จะเพิ่มเร็วขึ้นตามเกณฑ์อายุจนถึงจุดสูงสุด และยังคงสูงอยู่เช่นนั้นไปจนถึงเกษียณอายุหรือเลิกทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพและอยู่ในฐานะที่จะเลื่อนขั้นทางสังคม และอาชีพได้เร็วกว่า (Blaug. 1987 : 27) นอกจากนี้บุคคลที่มีการศึกษาสูงยังได้รับผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวแทนหรือทางอ้อม เช่น การได้รับปริญญาบัตรเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ตลอดจนมีความชำนาญ มีชื่อเสียงทำให้เกิดความพึงพอใจแก่ตนเองและครอบครัว เป็นต้น

การศึกษานอกจากจะให้ผลตอบแทนส่วนบุคคลดังกล่าวนั้นแล้ว ยังให้ผลตอบแทนทางสังคมด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2532 : 177) ดังนี้

1. บุคคลที่มีการศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสังคมตามที่สังคมนั้นๆ เรียกร้องให้ประพฤติปฏิบัติในฐานะพลเมืองดี เช่น การเสียภาษีอากรให้แก่รัฐ การสนองตอบต่อการเกณฑ์ทหาร และการสอดส่องการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ส่วนรวม เป็นต้น

2. การที่รัฐได้ลงทุนการศึกษาให้แก่สมาชิกในสังคมมากเท่าใด สมาชิกเหล่านั้นควรช่วยเหลือตนเองได้ โดยไม่ต้องให้รัฐรับภาระดูแลในเรื่องอื่นๆ ที่ผู้มีการศึกษาน้อยหรือผู้ไม่มีการศึกษาต้องการดูแลจากรัฐ เช่น การสาธารณสุข การราชทัณฑ์ การสร้างปัญหาอื่นๆ ให้เกิดขึ้นอันเป็นภาระให้แก่รัฐ

ดังที่กล่าวมาจะเห็นว่าการศึกษาจะให้ผลตอบแทนส่วนบุคคล และผลตอบแทนทางสังคม ดังนั้นบุคคลควรเป็นผู้รับภาระต้นทุนทางการศึกษา ในขณะที่เดวิดสันสังคมหรือรัฐจึงควรสนับสนุนการศึกษาด้วยการจัดให้มีเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแก่บุคคลที่ประสงค์จะศึกษาต่อในระดับสูงให้ได้ ศึกษาเต็มศักยภาพของบุคคล จึงทำให้เกิดอุปสรรครูปแบบการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษา ที่จะให้นักเรียน นักศึกษาที่จะประสงค์จะศึกษาต่อในระดับสูงในรูปแบบต่างๆ กัน และมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป

รูปแบบให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษาในประเทศต่างๆ โดยพิจารณาจากจำนวนนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษาและเงินกู้ยืม รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขการให้ทุนขึ้นอยู่กับรายได้ของครอบครัวนักเรียนหรือผู้ปกครองนักเรียนสามารถแบ่งรูปแบบการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษา (สมชัย ฤชุพันธุ์ และชลธาร วิสุทวงศ์, 2544 : 62 - 66) ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษาในรูปทุนการศึกษา และกำหนดเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือตามรายได้ของพ่อแม่ เช่น ประเทศกรีซจำกัดการให้ทุนการศึกษานักเรียนจำนวนน้อยกว่า 1 ใน 4 ของนักเรียนทั้งหมด หรือ ประเทศอิตาลีให้ทุนการศึกษานักเรียนเพียงร้อยละ 3 ของนักเรียนทั้งหมด โดยจัดลำดับตามผลการเรียนดี

2. การให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษาโดยจะกำหนดเงื่อนไขการให้ทุนขึ้นอยู่กับรายได้ของครอบครัวนักเรียนเพื่อมุ่งช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน และให้เงินกู้ยืมการศึกษาควบคู่กันไป เช่น ประเทศอังกฤษ และไอร์แลนด์

3. การให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษาโดยการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ไม่นำรายได้ของพ่อแม่ผู้เรียนมาพิจารณาในการให้ทุนการศึกษาหรือการกู้ยืม เนื่องจากมุ่งให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนจำนวนมาก จึงให้ทุนการศึกษาและเงินกู้ยืมให้นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ เช่น ประเทศเคนยา มาร์ก เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ สวีเดน และนอร์เวย์

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษาในรูปแบบการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถชะลอการรับภาระต้นทุนส่วนบุคคลทางการศึกษาระหว่างการศึกษาได้ เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษา และสามารถหารายได้เพิ่มขึ้นจากการศึกษาที่สูงขึ้นจึงค่อยนำรายได้คืนมาชำระหนี้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา นอกจากนี้การให้ความช่วยเหลือด้วยการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ด้านสังคม เพื่อเพิ่มโอกาสให้บุคคลที่ขาดทุนทรัพย์ได้มีโอกาสศึกษาคือในระดับสูง อันจะนำไปสู่การสร้างความเท่าเทียมกันในสังคม และการกระจายรายได้
2. ด้านเศรษฐกิจ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายภาครัฐที่อุดหนุนการศึกษา ขณะเดียวกันก็ช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดเก็บค่าเล่าเรียนที่ครอบคลุมต้นทุนที่แท้จริงในการจัดการศึกษาได้มากขึ้น และยังทำให้บุคคลที่สามารถรับต้นทุนส่วนบุคคลทางการศึกษาแบกรับภาระการศึกษาของตนเองมากขึ้น

กล่าวโดยสรุปแนวคิดการให้เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา มีพื้นฐานมาจากความคิดว่าการศึกษาจะให้ผลตอบแทนทั้งส่วนบุคคลและสังคม ดังนั้นบุคคลต้องรับภาระต้นทุนส่วนบุคคลทางการศึกษา และในขณะเดียวกันสังคมต้องสนับสนุนการศึกษาโดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษา ในรูปแบบการให้ทุนการศึกษา และเงินกู้ยืมโดยนำรายได้ของครอบครัวและผลการเรียนมาเป็นเงื่อนไขการพิจารณาให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการศึกษา

การดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทย

การดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทยในการวิจัยนี้จะกล่าวถึงความเป็นมาและวัตถุประสงค์กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับดังนี้

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ในช่วงต้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2538 รัฐบาลมีนโยบาย ที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พร้อมทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา

ในสังคม ด้วยการให้โอกาสแก่นักเรียน นักศึกษาที่ด้อยโอกาสและมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย มีโอกาสศึกษาคณะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ) ถึงระดับปริญญาตรี โดยกระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้ร่วมพิจารณาถึงเหตุผล และความจำเป็นดังกล่าว โดยเสนอมาตรการส่งเสริม 3 ประการ (กระทรวงการคลัง, 2539 : 1) คือ

1. ปลดปล่อยสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำให้แก่แก่นักเรียนที่มีความตั้งใจเรียน แต่มีฐานะยากจน ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรีทั่วประเทศ
2. ปลดปล่อยสินเชื่อให้เอกชนจัดตั้งสถานศึกษา และสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพในพื้นที่นอกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. สนับสนุนจัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเอกชน โดยการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรเป็นสิ่งจูงใจ

จากมาตรการดังกล่าวกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2538 โดยมีหลักการให้นักเรียน นักศึกษาซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยกู้ยืมเพื่อศึกษาคณะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรีในประเทศ ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ ซึ่งต่อเนื่องมาจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรและประเภทวิชาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และต้องชำระคืนพร้อมดอกเบี้ยในอัตราค่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วโดยได้เริ่มดำเนินการให้กู้ยืมครั้งแรกในปีการศึกษา 2539 และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 เป็นกฎหมายแม่บทสำหรับให้เป็นแนวทางสำหรับปฏิบัติ ส่งผลให้การดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง โดยมีคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งมีปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพิจารณาจัดสรรเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติตามที่คณะกรรมการมอบหมาย รวมทั้งได้กำหนดระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ แนวทางในการปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติร่วมกัน

สำหรับวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 :

- 1) มีดังนี้
 - 1) เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปแก่นักเรียน นักศึกษาซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ซึ่งด้อยโอกาสทางการศึกษา อันจะมีส่วนสำคัญในการยกฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน และเป็นการสนองตอบค่านิยมการกระจายรายได้

2) เพื่อสนับสนุนการพัฒนากระบวนการศึกษาทางด้านอุปสงค์โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของประชาชน

การบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นการดำเนินงานร่วมกันของ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มาตรา 14 มาตรา 30 และมาตรา 32 ได้กำหนดให้มี คณะกรรมการและอนุกรรมการ ดังนี้

- 1) คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
- 2) อนุกรรมการบัญชีจ่ายที่หนึ่ง
- 3) อนุกรรมการบัญชีจ่ายที่สอง

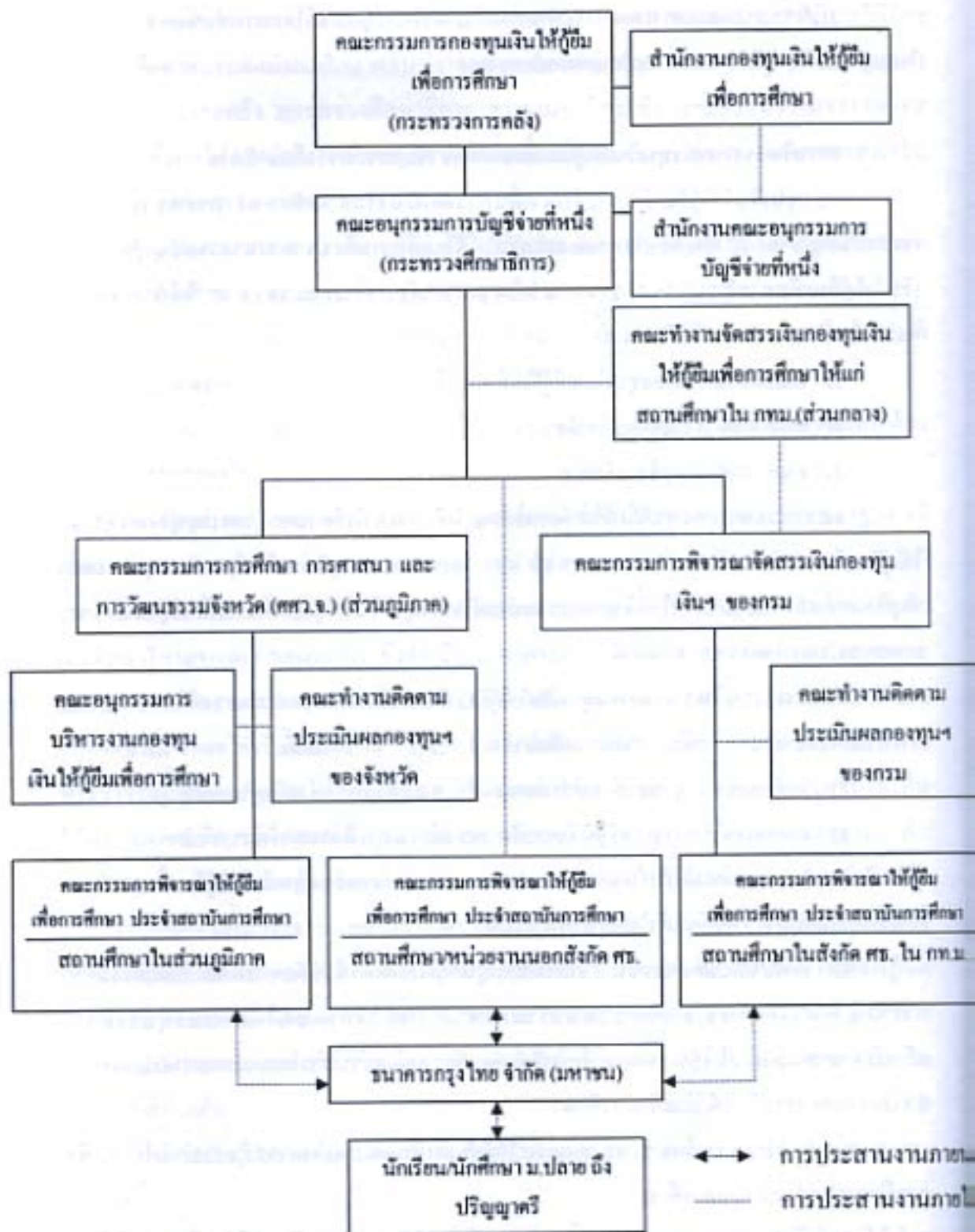
คณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มาตรา 18 ส่วนอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่หนึ่ง และอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่สอง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มาตรา 31 และมาตรา 33 ตามลำดับ

สำหรับการบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการแบ่งการบริหารออกเป็น 4 ระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 6-9) ดังนี้

- 1) ระดับกระทรวง มีองค์กรที่รับผิดชอบคือ คณะอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่หนึ่ง
- 2) ระดับกรม มีองค์กรที่รับผิดชอบคือ คณะกรรมการพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของกรม รับผิดชอบการบริหารและดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เฉพาะสถานศึกษาในสังกัดที่ตั้งในกรุงเทพมหานคร
- 3) ระดับจังหวัด การบริหารงานในส่วนภูมิภาคมีองค์กรที่รับผิดชอบ คือ คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด และได้กำหนดให้มีคณะอนุกรรมการบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจังหวัด และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

4) ระดับสถานศึกษา มีองค์กรที่รับผิดชอบคือคณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประจำสถาบันการศึกษา

การบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาได้ตามภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ
ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการปฏิบัติงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. หน้า 2

กล่าวโดยสรุป กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นเพื่อให้มีนักเรียน นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยกู้ยืมเพื่อการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับปริญญาตรีทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และสนับสนุนการพัฒนา ระบบการศึกษาทางด้านอุปสงค์ โดยการบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ แบ่งออกเป็นระดับกระทรวง ระดับกรม ระดับจังหวัด และระดับสถานศึกษา ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ได้มีนักวิชาการเสนอไว้ เช่น มนัส สุวรรณ และประหยัด ปานดี. (2532 : 19) ได้เสนอปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของ ครอบครัวที่จำกัดโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ อาชีพของบิดามารดาเป็นตัวกำหนดรายได้ ซึ่งจะ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาของบุตร จำนวนที่น้องทั้งหมดในครอบครัว และจำนวนที่น้องที่ กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาในปัจจุบันจะเป็นภาระทางเศรษฐกิจที่บิดามารดาต้องรับหน้าที่ อันหมายถึงการจำกัดโอกาสทางการศึกษาให้เหลือน้อยลง สำหรับเพ็ญศรี วาทยานนท์ (2521 : 25) ได้เสนอความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษาของบุคคลขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของผู้ต้องการ สินเชื่อ รายได้ที่ได้รับสินเชื่อคาดหวังว่าจะได้รับภายหลังสำเร็จการศึกษา และรายได้ของครอบครัว สอดคล้องกับวิวิธยา พิรานนท์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้เสนอปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อ การศึกษา ประกอบด้วยรายได้รวมของครอบครัว การใช้แหล่งทุนจากภายนอกครอบครัว ค่าใช้จ่าย อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาปลอดหนี้ และระยะเวลาในการผ่อนชำระคืน และ เบอร์แมน พูลแลค และทับบแมน (Behrman, Pollak, and Taubman, 1989 : 389 - 491) พบว่า ขนาดครอบครัวและรายได้รวมของครอบครัวมีผลต่อการใช้เงินทุนจากภายนอกครอบครัว ทุกประเภท สำหรับกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 14) ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงินกองทุน ให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้คณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาประจำสถาบันการศึกษา พิจารณา ได้แก่ รายได้ของบิดามารดา จำนวนที่น้องของนักเรียนนักศึกษาที่ผู้ปกครองต้อง อุปการะ ผลการเรียนของนักเรียน สาขาที่ขาดแคลน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์ต่างๆ

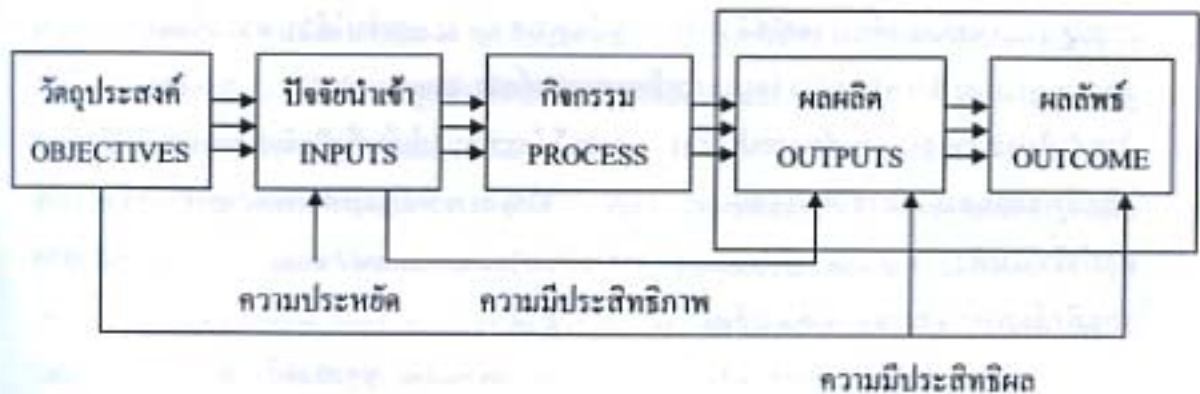
จากแนวคิดปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อศึกษาดังกล่าวมา อาจสรุปได้ว่า อาชีพของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา จำนวนที่น้องทั้งหมดในครอบครัว จำนวนที่น้องที่ กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาในปัจจุบัน การใช้แหล่งทุนจากภายนอกครอบครัว ผลการเรียน ของนักศึกษา สาขาที่ขาดแคลน ค่าใช้จ่าย อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาปลอดหนี้ และระยะเวลา ในการผ่อนชำระคืนมีผลต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลในการวิจัยครั้งนี้จะกล่าวถึงความหมายของประสิทธิผล การวัดประสิทธิผล และองค์ประกอบขององค์การที่เป็นตัวกำหนดประสิทธิผล ตามลำดับดังนี้

ความหมายของประสิทธิผล

ความหมายของประสิทธิผล (Effectiveness) ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้สอดคล้องกัน กล่าวคือประสิทธิผลหมายถึง ผลสำเร็จของงานหรือการทำงานที่บรรลุเป้าหมายหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ล่วงหน้า (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2536 : 97; ธงชัย สันติวงษ์. 2538 : 2; Steers. 1977 : 55; Schermerhorn. 1999 : 64) จากความหมายดังกล่าวนักวิชาการสาขาต่างๆ ได้ให้ความหมายประสิทธิผลที่เน้นการบรรลุเป้าหมายหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ตามสาขานั้นๆ เช่น นักเศรษฐศาสตร์ ให้ความหมายประสิทธิผลเกี่ยวกับผลกำไร หรือผลประโยชน์จากการลงทุน (Return of Investment) นักวิทยาศาสตร์ให้ความหมายประสิทธิผลในแง่ผลผลิตใหม่หรือปริมาณผลผลิตที่เป็นสินค้าและบริการ และนักสังคมสงเคราะห์ให้ความหมายประสิทธิผลหมายถึง คุณชีพิการดำเนินงาน (กรณี กวีติบุตร. 2529 : 4) การบรรลุเป้าหมายหรือการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสาขาวิชาต่างๆ สอดคล้องกับความหมายประสิทธิผลของราชบัณฑิตยสถาน (2539 : 511) ที่ได้ให้ความหมายประสิทธิผล หมายถึงผลสำเร็จผลที่เกิดขึ้น โดยมาร์ตินและแคทเนอร์ (Martin and Kattner. 1996 : 8) ได้อธิบายประสิทธิผลคือผลองการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานที่ให้ระดับผลงานสูงสุดและมีคุณภาพมากที่สุด ซึ่งนอร์ทคราฟท์และนีล (Northcraft and Neal. 1999 : 6) ให้ความสนใจการก่อให้เกิดผลผลิตตามเป้าหมายขององค์การ ส่วนเชอร์เมอร์ฮอร์น (Schermerhorn. 1999 : 6) ได้อธิบายประสิทธิผลเป็นการพิจารณาปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลลัพธ์ (Outcomes) ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับแฮนดี้ (Handy. 1985 : 85) ที่อธิบายว่าประสิทธิผลมักจะใช้ในการประเมินผลลัพธ์ และสดาบันพระปกเกล้า (2544 : 18) ที่ให้ความหมายประสิทธิผล หมายถึงการที่กิจกรรมการดำเนินงานขององค์การสามารถสร้างผลงานได้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าทั้งในส่วนของผลผลิต และผลลัพธ์ พิจารณาได้จากหลักพื้นฐานการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์การตามภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 หลักพื้นฐานการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์การ

ที่มา : สถาบันพระปกเกล้า, ระบบงบประมาณที่มุ่งผลงานและมาตรฐานทางการเงิน 7 Herdles.

หน้า 17

จากความหมายประสิทธิผลของนักวิชาการที่กล่าวมา อาจจะสรุปความหมายของ ประสิทธิภาพ หมายถึงผลสำเร็จของงานหรือการบรรลุเป้าหมายหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ล่วงหน้า ทั้งในส่วนของการดำเนินงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ปริมาณ ผลผลิต และผลลัพธ์

การวัดประสิทธิผล

การวัดประสิทธิผลเป็นสิ่งสำคัญต่อความคงอยู่และความก้าวหน้าขององค์การ นักวิชาการ สาขาต่างๆ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวัดประสิทธิผลเพื่อเป็นการวัดความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและผลการปฏิบัติงาน ถ้ามีความแตกต่างน้อยก็จะมีประสิทธิผลมาก แต่ถ้ามีความแตกต่างมากก็จะมีประสิทธิผลน้อย หรืออาจเป็นการวัดเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างผลผลิตกับเป้าหมายที่ระบุไว้เพื่อที่จะนำผลที่ได้ไปปรับปรุงงานให้มีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น โดยการวัดประสิทธิผลขององค์การสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. การวัดประสิทธิผลโดยใช้ตัวบ่งชี้เดี่ยว (Single criteria measures of effectiveness) การวัดประสิทธิผลขององค์การ โดยใช้ตัวบ่งชี้เดี่ยวจะใช้ตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมที่สุดเพียงตัวหนึ่งเท่านั้นในการวัดความสำเร็จขององค์การ เช่น วัดความสำเร็จจากความสามารถในการผลิต (Productivity) กำไรสุทธิ (Net profit) ความสำเร็จในการกิจ (Mission accomplishment) ความเติบโตและความมั่นคงขององค์การ (Organizational growth and stability) การบรรลุเป้าหมาย (Goal attainment) (Strees, 1977 : 39; 546; Hoy and Miskel, 1991 : 39) เป็นต้น

2. การวัดประสิทธิผลโดยใช้ตัวบ่งชี้หลายตัว (Multiple criteria measures of effectiveness) การวัดประสิทธิผลองค์กร โดยใช้ตัวบ่งชี้เดียวเป็นการยากที่จะยอมรับได้ว่า ตัวบ่งชี้เดียวจะมีความครอบคลุมและเพียงพอต่อการวัดประสิทธิผลขององค์กร (Stress, 1977 : 39) เพราะองค์กรโดยทั่วไปจะมีวัตถุประสงค์หลายประการ และจะไม่สะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีอิทธิพลประสิทธิผลขององค์กรได้ (McFarland, 1979 : 428) การวัดประสิทธิผลขององค์กรจึงควรใช้ตัวบ่งชี้หลายตัว (Penmings and Goodman, 1977 : 162, Tribodeaux and Favilla, 1996 : 1-2) ซึ่งการวัดประสิทธิผลโดยตัวบ่งชี้หลายตัว มีดังนี้

2.1 ตัวแบบหน้าที่ทางสังคม (Social function model) ของพาร์สัน (Hall, 1991 : 263 – 264; citing Parson, 1960) โดยพาร์สันมีความเชื่อว่าระบบสังคมทุกระบบจำเป็นต้องแก้ปัญหาพื้นฐาน ดังนั้นประสิทธิผลขององค์กรจึงวัดจากการที่องค์กรได้แก้ไขปัญหาพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ หนึ่ง ได้แก้การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม (Adaptation to the environment) การบรรลุเป้าหมาย (Goal attainment) การบูรณาการให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงของสังคม (Integration social stability) และการคงสภาพความสมบูรณ์ของระบบค่านิยม (Latency)

2.2 ตัวแบบระบบทรัพยากร (System resources model) ตัวแบบระบบทรัพยากรพัฒนาขึ้นโดยยัคท์แมนและซีซอร์ (Yuchtman and Seashore) (Dessler, 1986 : 67) ซึ่งเห็นว่าการประเมินประสิทธิผลองค์กรจะต้องประเมินโดยการเปรียบเทียบกันระหว่างองค์กรว่าองค์กรใดได้รับทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมมากกว่ากัน โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างในด้านทรัพยากร ได้แก่ ความคล่องตัว (Liqueties) เสถียรภาพ (Stability) ความเหมาะสม (Relevance) ความเป็นสากล (Universality) ทรัพยากรทดแทน (Substitution)

2.3 ตัวแบบของเบนนิส (The Bennis model) เบนนิส (Dessler, 1986 : 68 – 69; Citing Bennis, 1971 : 116 – 143) ได้เสนอการวิจัยไว้ว่าประสิทธิผลขององค์กรเป็นความสามารถในการปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทำเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและความสามารถในการบูรณาการเพื่อการประชาสัมพันธ์สมาชิกในองค์กรเพื่อรวมพลังให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติการกิจขององค์กร ตัวบ่งชี้วัด ได้แก่ ความสามารถในการปรับปรุงองค์กร และความสามารถในการบูรณาการทรัพยากรที่มีอยู่

แนวคิดการวัดประสิทธิผลได้มีการแบ่งรูปแบบสำหรับการวัดที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นระหว่างองค์กรที่แสวงหากำไร และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร โดยโรแจนส์ (Rojas, 2000 : 97-104) ได้เสนอรูปแบบสำหรับการวัดประสิทธิผลองค์กรออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การวัดประสิทธิผลขององค์กรที่แสวงหากำไรและองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร สำหรับองค์กรขนาดเล็กที่ยังไม่ดำเนินการแบบองค์กรมาตรฐาน (Indian organization) และเป้าหมาย

ectiveness)
จะมีความ
องค์การ
มีอิทธิพล
จึงควรใช้
ซึ่งการวัด
01 : 263 -
แก้ปัญห
ประการ
การบรรล
นั้นคงขอ
ency)
วิพากษ
เห็นว่ากร
องค์การโด
การได้แก่
เป็นสากล
58 - 69;
สามารถ
อยู่เสมอ
พลังให้มี
ผลในการ
ระหว่าง
-104) ได้
สำหรับ
เป้าหมาย

โครงสร้างขององค์การที่พัฒนาให้ดีขึ้นในการรับรู้ประสิทธิผลขององค์การในภาพรวมทั้งหมด การวัดประสิทธิผล แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ สำหรับการทำนายประสิทธิผลขององค์การ ได้แก่ ผลผลิต (Product) ความผูกพันต่อองค์การ (Commitment) ภาวะผู้นำ (Leadership) และความขัดแย้งระหว่างบุคคล (Interpersonal conflict)

2. การวัดประสิทธิผลขององค์การที่แสงสว่าง รูปแบบนี้เป็นการผสมผสานแนวคิด ทฤษฎีเชิงระบบ (System theory) ทฤษฎีองค์การ (Organizational theory) และทฤษฎีการให้ คำปรึกษา (Consultation theory) ประกอบด้วยการวัดกระบวนการขององค์การ 11 ประการ ที่ สนับสนุนให้เกิดประสิทธิผลขององค์การ

3. การวัดประสิทธิผลขององค์การที่ไม่แสงสว่าง รูปแบบนี้มีพื้นฐานมาจากการรับรู้ ร่วมกันของประสิทธิผลที่ถูกเลือกมาก่อนการวัด โดยใช้แบบสำรวจจากเครื่องมือวัดที่วัดการรับรู้ ของบุคลากรในองค์การจาก 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารองค์การ โครงสร้างขององค์การ ผลกระทบจากนโยบาย ความมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารองค์การ ความเอาใจใส่ของอาสาสมัครขององค์การ และการสื่อสารภายในองค์การ

4. การวัดประสิทธิผลขององค์การที่แสงสว่างและองค์การที่ไม่แสงสว่างรูปแบบ มีพื้นฐานมาจากการเปรียบเทียบสภาพขององค์การ (Competing value framework) การวัด องค์การที่มีประสิทธิผลสามารถวัดได้หลายมิติ (Multidimensional) ในแต่ละมิติสามารถแยกเป็น รูปแบบย่อยสำหรับการวัดในแต่ละรูปแบบ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ระบบเป็นระบบ เปิด เป้าหมายที่มีเหตุผล และกระบวนการภายในรูปแบบนี้ใช้กระบวนการภายในวัดประสิทธิผล ขององค์การ เช่นความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทัศนคติต่องาน พฤติกรรมการทำงานของบุคคล การติดต่อสื่อสาร ความผูกพันต่อองค์การ การทำงานเป็นทีม และการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ

กล่าวโดยสรุปการวัดประสิทธิผลขององค์การอาจใช้ตัวบ่งชี้เดี่ยวหรือตัวบ่งชี้หลายตัว แต่ตัวบ่งชี้เดี่ยวจะ ไม่มีความครอบคลุมเพียงพอต่อการวัดประสิทธิผลขององค์การ ดังนั้นจึงควรใช้ ตัวบ่งชี้หลายตัวในการวัดประสิทธิผลขององค์การ และการวัดประสิทธิผลขององค์การสามารถ กระทำได้ทั้งองค์การที่แสงสว่าง และองค์การที่ไม่แสงสว่าง

องค์ประกอบขององค์การที่เป็นตัวกำหนดประสิทธิผล

องค์ประกอบขององค์การที่เป็นตัวแปรใช้วัดประสิทธิผลขององค์การนั้นมีนักวิชาการ เสนอไว้หลายท่าน เช่น มิลตัน (Milton, 1981 : 76 - 77) ได้เสนอตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ในองค์การ ซึ่งจำแนกออกเป็นลักษณะใหญ่ๆ ได้ 3 ลักษณะ คือ ลักษณะเฉพาะของบุคคล (Individual characteristics) ลักษณะของงาน (Characteristics of the job) และลักษณะของ

สิ่งแวดล้อมของงาน (characteristics of the work environment) สอดคล้องกับสเตรส (Strees, 1977 : 4-6) ได้เสนอแนวคิดเพื่อวัดประสิทธิผลขององค์การโดยพิจารณาสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน 3 ประการ คือ การบรรลุเป้าหมายสูงสุด (Goal optimization) ระบบขององค์การ (System perspective) และพฤติกรรมของบุคคลในองค์การ (Human behavior) การศึกษาของแวนเดอร์เบิร์ก (Vanderberg, 2000 : 98) ได้สรุปการประเมินประสิทธิผลขององค์การจากปัจจัยการดำเนินการขององค์การได้ เช่น การออกแบบงาน การส่งเสริมการทำงาน โอกาสการได้รับการพัฒนาของบุคลากร ข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น จะเห็นได้ว่าตัวแปรที่เป็นตัวกำหนดประสิทธิผลขององค์การไม่ได้ให้ความสำคัญต่อตัวแปรใดตัวแปรหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของงานและความแตกต่างขององค์การ สำหรับการศึกษาวิจัยนี้จะศึกษาองค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนดประสิทธิผลขององค์การ ได้แก่ ลักษณะขององค์การ (Organizational characteristics) ลักษณะสภาพแวดล้อม (Environment characteristics) ลักษณะบุคลากร (Employee characteristics) และนโยบายการบริหารและปฏิบัติ (Policies and practices) พอสังเขป ดังนี้

1. ลักษณะขององค์การ ลักษณะขององค์การเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งต่อความสำเร็จหรือประสิทธิผลขององค์การและการบริหารองค์การจะมีประสิทธิผลหรือไม่อยู่ที่การจัดโครงสร้างขององค์การ และตัวบุคคลผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน รวมถึงองค์ประกอบภายนอกเน้นการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ (Lawrence and Loresch, 1967 : 189)

2. ลักษณะสภาพแวดล้อม การติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงองค์การ เทคโนโลยี วัสดุประสงค์และพฤติกรรมขององค์การเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมอันนำไปสู่ความอยู่รอดขององค์การ ซึ่งสเตรส (Strees, 1977 : 84) ได้แบ่งสภาพแวดล้อมของงานออกเป็น 2 ระดับ คือ สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ (External environment) และสภาพแวดล้อมภายในองค์การ (Internal environment)

3. ลักษณะบุคลากร ลักษณะบุคคลในองค์การมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลขององค์การ เพราะพฤติกรรมของบุคคลส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การ (ภรณ์ กิริยบุตร 2529 : 93) และสเตรส (Strees, 1977 : 8) ได้เสนอตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบลักษณะบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิผลขององค์การ 3 ประการคือ ความผูกพันต่อองค์การ (Attraction) การปฏิบัติงานตามบทบาท (Performance) และการจูงใจ (Motives goals and need)

4. นโยบายการบริหารและการปฏิบัติ นโยบายการบริหารและการปฏิบัติเป็นตัวแปรสำคัญที่ใช้กำหนดประสิทธิผลขององค์กร องค์กรจะบรรลุความสำเร็จ มีการปรับปรุงพัฒนา ประสิทธิภาพขององค์กร ได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารองค์กรมีการบริหารอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ของ องค์กรนั้น โคสเสเตอร์ (Streets, 1977 : 136) ได้เสนอตัวแปรสำคัญของนโยบายการบริหารและ การปฏิบัติ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Strategic goal setting) การจัดหาและใช้ ทรัพยากร (Resource acquisition and utilization) ภาวะผู้นำและการตัดสินใจ (Leadership and decision making) การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กร (Organizational adaptation and innovation) และกระบวนการคิดคือสื่อสาร (Communication process)

กล่าวโดยสรุปองค์ประกอบของงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่คาดว่าจะ เป็นตัวกำหนดประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาสำหรับการวิจัยนี้ประกอบด้วยลักษณะของ องค์กร ลักษณะสภาพแวดล้อม ลักษณะบุคลากร นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ใน ภาคเหนือของประเทศไทย จะกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษาตามลำดับดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีดังนี้

งานวิจัยโกศล ฐานะ (2540 : 70) ได้ศึกษาการติดตามการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2539 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานโดย ภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการประชุมพิจารณาจัดสรรวงเงินและ การพิจารณาให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษา และการกำกับดูแลสถานศึกษาในการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มี ปฏิบัติอยู่ในระดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยบรรพศ ศรีวิชัย (2541 : 81-82) ได้ศึกษาสภาพ การดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย

พบว่าสภาพการดำเนินงานในกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในขั้นตอนการปฏิบัติงานผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นักเรียนและเจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โดยภาพรวมเห็นว่าปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ขั้นตอนการปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือการประกาศรับสมัครนักเรียนที่ประสงค์ขอกู้ยืมเงินการประชาสัมพันธ์เรื่องกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้นักเรียนได้ครอบคลุมและทั่วถึง ในด้านการประสานงานการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง งานวิจัยของวิสิทธิ์ สีนเราว์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากอยู่ 5 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการรับสมัคร ด้านการพิจารณาคัดเลือก และรายงานผลนักเรียนนักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมเงินกองทุน ด้านการจัดทำสัญญากู้ยืมเงินกองทุน ด้านการสำรวจผู้กู้รายใหม่ของปีถัดไป และมีการปฏิบัติอีก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านรายงานผลการเรียนและหรือการพ้นสภาพการเป็นนักเรียนนักศึกษา และด้านการกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินกองทุน งานวิจัยพงษ์พันธุ์ พลเยี่ยม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการติดตามการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของคณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ประจำสถาบันการศึกษาในจังหวัดขอนแก่นมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก งานวิจัยอนันต์ บำรุงไทย และคณะ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ประจำปี 2541 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจในด้านการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาด้านกระบวนการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และผลการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก

สำหรับงานวิจัยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา (2541 : 43 - 45) ได้ศึกษาการดำเนินงานคานบโทยายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าด้านการปลูกจิตสำนึกต่อตนเองและผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการจัดทำสัญญากู้ยืมเงินและด้านคุณสมบัติของผู้กู้ สำหรับด้านการประชาสัมพันธ์ และการจัดสรรเงินทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยวชิราวรรณ นาระศด (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จังหวัดสกลนคร ประจำปีการศึกษา 2541 ผลการวิจัยพบว่าผลการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดสรรเงินทุน ด้านการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน ด้านการ

งานผู้บริหาร
 (มหาชน) โดย
 ที่สุดคือการ
 ให้ออมเพื่อ
 ออมเงินให้
 แร่ว (2544
 การศึกษา
 รกองทุนเงิน
 คือ ด้านการ
 นนักศึกษาที่
 ให้ออมใหม่
 การเรียนและ
 ทุน งานวิจัย
 ให้ออมเพื่อ
 การศึกษาของ
 อกันมีการ
 ได้ทำการวิจัย
 ประจำปี 2541
 การศึกษาด้าน
 ทุนให้ออม
 ได้ศึกษาการ
 ังหวัดสงขลา
 เมื่อพิจารณา
 ลงมาคือด้าน
 พันธ์ และ
 ักงานวิจัย
 ให้ออมเพื่อ
 านงานด้าน
 งาน ด้านการ

ติดตามการดำเนินงานกองทุน ตามความเห็นของนักเรียน นักศึกษาผู้ออมเงินกองทุนให้ออมเพื่อ
 การศึกษาในภาพรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
 การดำเนินงานด้านต่างๆ ส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงด้าน
 ประชาสัมพันธ์ และผลการดำเนินงานกองทุนเท่านั้นที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
 งานวิจัยรังษิษา อดลยคง (2544 : 119) ได้ศึกษาองค์ประกอบขององค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
 การบริหารงานกองทุนเงินให้ออมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเขตพื้นที่
 ภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่าระดับประสิทธิผลการบริหารงานกองทุนเงินให้ออมเพื่อ
 การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกระทรวง ศึกษาธิการเขตพื้นที่ภูมิภาคตะวันตกอยู่ในระดับ
 ปานกลาง โดยเฉพาะงานข้อมูลสารสนเทศ และงานติดตามประเมินผล ส่วนงานประชาสัมพันธ์
 และงานประสานงานมีระดับประสิทธิผลการบริหารงานกองทุนเงินให้ออมเพื่อการศึกษาอยู่ใน
 ระดับมาก งานวิจัยเลอมา นศรีบุญเรือง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทกรรมการพิจารณาให้ออม
 ทุนเพื่อการศึกษา ประจำสถาบันการศึกษากับการบริหารกองทุนเงินให้ออมเพื่อการศึกษาใน
 ังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าการบริหารกองทุนเงินให้ออมเพื่อการศึกษาของกรรมการ
 พิจารณาให้ออมเงินเพื่อการศึกษาประจำสถาบันการศึกษา ผลการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับ
 ปานกลาง และงานวิจัย สุพรรณภา สักดิ์ทอง (2546 : 67 - 69) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อโครงการ
 กองทุนเงินให้ออมเพื่อการศึกษาของนักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัย
 พบว่า ความคิดเห็นต่อโครงการกองทุนเงินให้ออมเพื่อการศึกษาของนักศึกษากรมอาชีวศึกษา
 ในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ระดับมาก ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการ
 จัดสรรเงินกองทุน และด้านการตรวจสอบและจัดทำสัญญาออมเงินกองทุน สำหรับโดยภาพรวม
 และรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านระเบียบและกฎเกณฑ์ และด้านการบริการ

จากงานวิจัยดังกล่าวมาอาจจะสรุปได้ว่าประสิทธิผลการดำเนินงานกองทุนเงินให้ออมเพื่อ
 การศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดประสิทธิผลกองทุนเงินให้ออมเพื่อการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดประสิทธิผลกองทุนเพื่อให้ออมเพื่อการศึกษา
 สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะกล่าวถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดประสิทธิผลการดำเนินงานกองทุนเงินให้ออม
 เพื่อการศึกษา และปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมเงินกองทุนเงินให้ออมเพื่อการศึกษา
 ตามลำดับ

1. งานวิจัยที่กำหนดประสิทธิผลกองทุนเงินให้ออมเพื่อการศึกษา ประกอบด้วยงานวิจัย
 ของสมฤดี วงศ์มิ่ง (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิเคราะห์การดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงิน

ให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการวิเคราะห์การดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อม นโยบายและวัตถุประสงค์ของกองทุนสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และสภาพเศรษฐกิจในขณะนั้น สำหรับอิทธิพล โจสมัคร (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : ศึกษากรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประเภทมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้และเข้าใจโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่เข้าใจวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 การวางแผนและการควบคุมของคณะกรรมการกองทุนประจำสถาบันมีการจัดเตรียมความพร้อมการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี โดยกำหนดแนวปฏิบัติงานกองทุนให้กู้ยืมตามมติคณะกรรมการ การจัดการด้านสมรรถนะองค์กร เรื่องความพร้อมของบุคลากร และสถานที่มีระดับความพร้อมน้อย การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นการเผยแพร่ด้วยสื่อประเภทโปสเตอร์ และบอร์ดข่าวสารเป็นส่วนใหญ่ และด้านการดำเนินงานตามกระบวนการของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาส่วนใหญ่กิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินการตามกระบวนการที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดขึ้นค่อนข้างดี และชี้กระเบื้องของคู่มือปฏิบัติงานที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดส่งให้ ส่วนกานดา แสงธรรมชัย (2543 : 57-58) ได้ศึกษาประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ ด้านทรัพยากรการบริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ปัญหาที่พบมากที่สุดคือบุคลากรมีจำนวนน้อย ส่วนทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์จะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล สภาพแวดล้อมในการบริหารกองทุนในด้านการเมืองและสังคมไม่มีผลกระทบต่อปฏิบัติงานกองทุนเพราะเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตามคำสั่ง แต่ด้านเศรษฐกิจจะมีผลกระทบทางอ้อมเพราะจะทำให้ให้นักศึกษามาขอู้เงินกองทุนมากขึ้น สำหรับรังมิธา อมาคยคง (2544 : 119) ได้ศึกษาองค์ประกอบขององค์การที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเขตพื้นที่ภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบย่อยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถาบันศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเขตพื้นที่ภูมิภาคตะวันตกจำแนกตามภารกิจ โดยเฉพาะงานข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และการปฏิบัติงานตามบทบาท ส่วนงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในองค์กร การปฏิบัติงานตามบทบาท และสภาพการใช้เทคโนโลยี สำหรับงานประสานงาน ได้แก่ การปฏิบัติงานตามบทบาท กระบวนการ

ด้านสภาพ
และสังคม
บทคัดย่อ)
นอกชน
กองทุน
คล้องกับ
ของ
างดี โดย
องก์การ
พันธ์และ
ไปสเตอร์
เงินให้กู้ยืม
ะบวนการ
ปฏิบัติงานที่
ผลกองทุน
วิจัยที่มี
ผลการ
เมื่อ ส่วน
ารกองทุน
ปฏิบัติคาม
ทุนมากขึ้น
ประสิทธิผล
าธิการเขต
บริหารงาน
ที่ภูมิภาค
คเป้าหมาย
คเป้าหมาย
ภาพการใช้
ะบวนการ

คิดต่อสื่อสาร และลักษณะสภาพแวดล้อมภายในองค์กร และการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และลักษณะสภาพแวดล้อมภายในองค์กร จากผลงานวิจัยดังกล่าวมาอาจจะสรุปได้ว่าองค์ประกอบของงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ ลักษณะสภาพแวดล้อมการดำเนินงาน นโยบายและการปฏิบัติงาน ลักษณะของงานกองทุน และลักษณะบุคคลส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์ การประสานงาน และการคิดคามประเมินผล

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย งานวิจัยของสมชัย อุซุพันธ์ และชลธาร วิสวุฒวงศ์ (2544 : 97) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดคุณสมบัติ ผู้กู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่สัมพันธ์และครอบคลุมลักษณะของผู้เรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์โดยตรง กล่าวคือกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อศึกษากำหนดหลักเกณฑ์หรือคุณสมบัติโดยพิจารณาจากรายได้ผู้กู้ต่อครอบครัวเพียงอย่างเดียวซึ่งไม่เพียงพอให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้ขอู้ที่มีฐานะยากจนได้ ดังนั้นควรกำหนดหลักเกณฑ์หรือคุณสมบัติผู้ขอู้ โดยคำนึงถึงขนาดครอบครัว จำนวนผู้สามารถหารายได้ของครอบครัว จำนวนผู้อยู่ในวัยเรียนของครอบครัว ส่วนประกอบของครอบครัว เช่น พ่อแม่อยู่ด้วยกัน หรือหย่าร้าง ตลอดจนรายได้ต่อครัวเรือน เพื่อเป็นรายละเอียดในการประเมินได้ว่านักเรียนหรือครอบครัวนักเรียนมีความขาดแคลนทุนทรัพย์จริงหรือไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของฮามิด (Hamidah, 1996 : A) ได้ศึกษาความเสมอภาคในการกระจายความช่วยเหลือด้านเงินทุนแก่นักศึกษา ณ มหาวิทยาลัยอิสเทิร์นจีน รัฐเมคซิกัน สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่ได้รับความช่วยเหลือปัจจัยที่พิจารณาให้ทุนด้วยเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ และค่าใช้จ่ายของครอบครัว และงานวิจัยของเบสเสย์ (Bassey, 1986 : 2702-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างภูมิฐานะ การบริหาร การใช้เงิน และสภาพการเรียนของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าตัวชาติของนักศึกษา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อายุ ขนาดของครอบครัว และแหล่งสนับสนุนเงินทุนสำหรับนักเรียนมีผลต่อคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของสมฤดี วงศ์สมิง (2540 : 82) ได้วิเคราะห์การดำเนินงานตามนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าภูมิหลังนิสิตนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในปี 2539 และ 2540 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด บิดมารดาเป็นผู้มีรายได้น้อย ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเกษตรกร ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ มีระดับคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 - 2.40 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และคอบสนองนโยบายกองทุน สำหรับงานวิจัยของ

ปรีสุทธี หนูทอง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิเคราะห์อุปสรรคของเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่กำหนดอุปสงค์เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คือจำนวนนักเรียนและนักศึกษาในระดับมัธยมปลายถึงปริญญาตรี และรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของครอบครัวนักเรียนและนักศึกษา งานวิจัยวัชรพงศ์ สุขรภัทรา (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2539 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา คือระเบียบเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ระยะเวลาส่งให้เงินคืน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา อัตราดอกเบี้ย ระดับผลการเรียนของผู้กู้ แรงผลักดันจากสภาพแวดล้อมด้านบุคคล และการได้รับข้อมูลข่าวสาร และงานวิจัยของกานดา แสงธรรมชัย (2543 : 42) ได้ศึกษาประสิทธิผลของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาในกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่เดือดร้อนตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ สำหรับงานวิจัยของอิทธิพล ใจสมัคร (2541 : 87) ได้ศึกษาการประเมินโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษากรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนประเภทมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าหากผู้ขอกู้ยืมมีจำนวนมากจนเกินกว่าวงเงินที่สถาบันได้รับจัดสรรไว้ ฝ่ายกิจการนักศึกษาจะพิจารณา 3 ประเด็นหลัก คือฐานะเศรษฐกิจครอบครัว คณะและสาขาที่ขาดแคลน และผลการเรียนของผู้กู้ตามลำดับ และงานวิจัยบรรพต ศรีวิชัย (2541 : 83) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานในกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่าหลักเกณฑ์ที่ใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติให้กู้ยืมเงินที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด คือฐานะครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง สำหรับงานวิจัยโสภาวดี วิริยะลาภสกุล (2546 : 77) ได้ศึกษาความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาอันเนื่องมาจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่าสถานภาพส่วนบุคคลและสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนิสิตผู้กู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา ปีการศึกษา 2539-2545 นิสิตผู้กู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เป็นนิสิตในคณะวิทยาศาสตร์ รองลงมาเป็นคณะศึกษาศาสตร์ และคณะพลศึกษา มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รองลงมาเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ไม่มีพี่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ รองลงมาไม่มีพี่น้องกำลังศึกษาอยู่ 1-2 คน และ 3-4 คน รายได้ของบิดาและมารดา หรือผู้ปกครอง อยู่ระหว่าง 30,001 - 60,000 บาท รองลงมา 60,001 - 90,000 บาท และ 90,001 - 120,000 บาท บิดาและมารดาอยู่ร่วมกัน รองลงมาคือแยกทางกันและบิดาถึงแก่กรรม

ไม่ให้กู้ยืมเพื่อ
กองทุนเงินให้
กู้ยืมเพื่อการศึกษา และรายได้
จาก (2541 :
การศึกษา จังหวัด
กองทุนเงินให้
กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ส่งให้เงินคืน
ผลกักกันจาก
และธรรมชัช
เฉพาะกรณี
เป็นนักศึกษา
ได้กำหนดไว้
กองทุนเงินให้
กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ฝ่ายกิจการ
ที่ขาดแคลน
สภาพการ
การวิจัยพบว่า
สุด คือฐานะ
77) ได้ศึกษา
: กรณีศึกษา
เศรษฐกิจและ
กองทุน
ลงมาเป็น
ลงลงมา
ถึงศึกษาอยู่
หรือผู้ปกครอง
20,000 บาท

จากงานวิจัยดังกล่าวมาอาจจะสรุปได้ว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้
กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบด้วยภูมิฐานะ สาขาวิชา คะแนนเฉลี่ย สถานภาพการสมรสของ
ผู้ปกครอง อาชีพของบิดามารดา รายได้เฉลี่ยของครอบครัว และจำนวนพี่น้องที่กำลังศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ประกอบด้วยงานวิจัยสมชัย อุชุพันธ์ และชลธาร วิสุทวงศ์ (2544 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ได้
ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นการ
ชำระหนี้ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาควรอาศัยกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง
ดำเนินการแทนเพื่อให้เกิดการชำระหนี้ที่รัดกุมและเข้มงวด และเพื่อไม่ให้เป็นการระงับ
กรมสรรพากรมากเกินไป กำหนดให้ผู้กู้จะถูกหักรายได้ชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ต่อเมื่อผู้กู้มีเงินรายได้สูงมากพอที่จะชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนั้นหากผู้กู้หลีกเลี่ยงไม่
ชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะเท่ากับหนีการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โทษ
การไม่ชำระหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจึงถูกผูกกับการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
การชำระหนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในการหารายได้ของผู้กู้เป็นสำคัญในลักษณะอัตราก้าวหน้า
กล่าวคือถ้าผู้กู้สามารถหารายได้สูง อัตราการชำระหนี้จะสูงขึ้นตามไปด้วย ทำให้การชำระหนี้ได้
ครบถ้วนเร็วขึ้นเพื่อจูงใจให้ผู้ชำระหนี้เร็วขึ้น ถ้าผู้กู้สามารถเลือกชำระหนี้เงินต้นหมดต้นเร็วขึ้น
อัตราดอกเบี้ยที่คำนวณจะลดลงตามระยะเวลาที่ชำระเร็วขึ้น สำหรับงานวิจัยอมรา ดันประวัติ
(2544 : 78) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้โครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา :
กรณีศึกษานิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มี
ผลต่อการชำระคืนเงินกู้โครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ได้แก่รายได้ที่เป็นตัวเงินต่อเดือน และความสำนึกในการชำระคืนเงินกู้ และงานวิจัยวิจิต
หล่อจระชูณหกุล และคนอื่นๆ (2547: 166) ได้ศึกษาระบบงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
ผลการวิจัยพบว่าจำนวนผู้ครบกำหนดชำระหนี้สะสมทั้งหมดถึงปี 2545 จำนวน 466,276 คน แต่
มีผู้ชำระหนี้ จำนวน 304,568 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 และมีผู้ไม่มาชำระหนี้ จำนวน 161,708 คน
คิดเป็นร้อยละ 34.7 สัดส่วนของผู้ไม่มาชำระหนี้ลดลงตามอายุครบกำหนดชำระหนี้ กล่าวคือเมื่อ
ครบกำหนดมีผู้ไม่มาชำระหนี้ร้อยละ 43.9 ครบกำหนดไปแล้ว 1 ปี ผู้ไม่มาชำระหนี้ลดลง
อย่างมากเหลือร้อยละ 29.8 ครบกำหนดไปแล้ว 2 ปี ผู้ไม่มาชำระหนี้ลดลงเหลือร้อยละ 21.7 และ
ครบกำหนดไปแล้ว 3 ปี ผู้ไม่มาชำระหนี้ลดลงเหลือร้อยละ 17.9 จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้ครบกำหนด

ชำระหนี้มีความตั้งใจที่จะชำระหนี้ แต่ด้วยอุปสรรคบางอย่างทำให้มีอาจชำระหนี้ได้ทันทีเมื่อครบกำหนด และเมื่อเวลาผ่านไปอุปสรรคลดน้อยลงจึงทำให้สัดส่วนผู้ไม่มาชำระหนี้ลดลง

จากงานวิจัยดังกล่าวมาอาจจะสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบด้วยรายได้เป็นตัวเงิน ความสำคัญในการชำระคืนเงินกู้ ระยะเวลาครบกำหนดชำระหนี้ และอุปสรรคบางอย่างที่ทำให้มีอาจชำระหนี้ได้ทันที

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย งานวิจัยสมชัย ฤชุพันธุ์ และชลธาร วิศวรวงศ์ (2544 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาประสบความสำเร็จในการให้กู้ยืมแก่กลุ่มเป้าหมายหรือนักเรียน นักศึกษาที่ยากจนและจำเป็นต้องได้รับเงินกู้ยืมที่แท้จริงได้ ขนาดวงเงินกู้ยืมที่ผู้กู้ได้รับนั้นไม่มีความเท่าเทียมกัน และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาถูกจัดตั้งด้วยวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางสังคมจึงมิได้มีการระบุว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจะต้องหมุนเวียนหรือดำรงสถานะทางการเงินได้ด้วยตัวเองหรือไม่ สำหรับงานวิจัย โกศล ฐานะ (2540 : 72) ที่ได้ศึกษาการติดตามการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2539 ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมและรายข้อส่วนใหญ่การดำเนินงานมีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะวงเงินกู้ยืมไม่เพียงพอ คณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรมจังหวัด และคณะกรรมการพิจารณาให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาประจำสถาบันการศึกษามีภาระงานมากเกินไป และขาดงบประมาณค่าดำเนินงาน ยกเว้นการไม่สามารถกำกับดูแลสถานศึกษา และการดำเนินงานไม่ทันตามปฏิทินมีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับน้อย ส่วนงานวิจัยสมฤดี วงศ์สมิง (2540 : 118) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การดำเนินงานตามนโยบายเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการดำเนินงานที่พบมากที่สุด ได้แก่ นิสิต นักศึกษาได้รับเงินล่าช้า การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง บุคลากรไม่เพียงพอ นโยบายการดำเนินงานจากรัฐบาลไม่ชัดเจน ล่าช้า ส่วนกระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 19-28) ได้สรุปผลการติดตามการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในด้านสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน เช่นการทำสัญญาทำให้มีการแก้ไขสัญญาหลายครั้ง ผู้ปฏิบัติกับผู้ใช้ไปประชุมรับทราบนโยบายและข้อปฏิบัติเป็นคนละคนกันทำให้มีการถ่ายทอดที่ไม่ชัดเจน วงเงินกู้ที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องการกู้จึงใช้วิธีการเฉลี่ยวงเงินเพื่อให้จำนวนผู้กู้มารายขึ้น การรับสมัครและการ

ที่เมื่อครบ

ทุนเงินให้

เวลาครบ

การศึกษา

(ผู้บริหาร)

กองทุนเงิน

ความสำเร็จ

รับเงินกู้ยืม

ให้กู้ยืมเพื่อ

เงินให้กู้ยืม

รับงานวิจัย

การศึกษา

กองทุนเงิน

อยู่ในระดับ

รวมจังหวัด

มากขึ้นไป

ดำเนินงาน

(2540 :118)

อุดมศึกษา

เงินค่าซ้ำ

ไม่ชัดเจน

กองทุนเงิน

เช่นการทำ

ะข้อปฏิบัติ

เพียงพอกับ

ครและการ

พิจารณาให้กู้ยืมมีเวลาในการปฏิบัติค่อนข้างกระชั้นมากไป ขึ้นตอนและเอกสารในการยื่นขอกู้มี
 มากเกินไป และมีปัญหาการกรอกรายละเอียดในสัญญากู้ยืมที่ธนาคารอิงปฏิบัติ ในด้านนักศึกษา
 ผู้ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา การได้รับเงินซ้ำ การได้รับเงินกู้
 น้อยไม่พอใช้ บิสามารถอยู่ต่างจังหวัดไม่สะดวกที่จะเดินทางมาค้าประกัน เอกสาร หลักฐาน
 ต่างๆ ที่ใช้ในการขอกู้ มีรายละเอียดและจำนวนมากเกินไป และเกณฑ์การพิจารณาให้กู้ควร
 พิจารณาถึงภาระรับผิดชอบของผู้ปกครองด้วย และงานวิจัยธัญญาภรณ์ รัตนวงศ์ (2546 : 70) ได้
 ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการให้บริการขอกู้ยืมเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สถาบัน
 เทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการให้บริการกู้ยืม
 เงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการ
 ประชาสัมพันธ์ ปัญหาด้านการรับสมัครนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินกองทุน ปัญหาด้านการปฐมนิเทศผู้รับ
 ทุน ปัญหาด้านการทำสัญญากู้ยืมเงินกองทุน และปัญหาด้านการบริการของผู้ปฏิบัติงานกองทุน
 เงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

จากงานวิจัยดังกล่าวอาจจะสรุปได้ว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืม
 เพื่อการศึกษา ประกอบด้วยขนาดวงเงินกู้ยืมที่ผู้กู้ได้รับไม่มีความเท่าเทียมกัน วงเงินกู้ยืม
 ไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอทำให้มี
 ภาระงานมากขึ้นไป จึงก่อให้เกิดปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการรับสมัครนักศึกษาผู้
 ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการทำสัญญากู้ยืม และปัญหาด้านการบริการ เป็นต้น